

KÖNYVÉSZET.

Új könyvek és füzetek.*

France, Anatole: Coignard abbé véleményei; Epikus kertje. Ford. Salgó Ernő. Révai (Világkönyvtár). 329 l.

Jókai, Olcsó. Révai testvérek. K. 8-r. Számonként 40 l. — 211. Egy nagy élet apró emlékei II. Nagy események sodrában. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Kéki Lajos. 62 l. — 212. Petőfi eszmecsírái és egyéb följegyzések. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta: Baros Gyula. 60 l. — 213—217. Görög tűz. Elbeszélések mindenféle igazhívő népek történetéből. Két kötet, 143, 200 l. — 218—219. Sírköalbum. Kathlaneth. 165 l. — 220. Humoros apróságok. 61 l.

Harsányi István: A pataki névtelen neve. Sárospatak, 10 l. Ára 50 f. — Összeállítja és kritikailag megvizsgálja azokat a nézeteket, melyeket a kutatók az Euryalus és Lucretia cz. széphistória szerzőjéről eddig nyilvánítottak. Az értekezés szerzője Szilády fölteveése, azaz Balassi Bálint szerzősége mellett foglal állást, de álláspontját újabb érvekkel nem támogatja.

Könyvtár, Magyar. Lampel. K. 8-r. Számonként 30 f. — 799. Nothnagel Hermann: A halál. Ford. Schöpflin Aladár. 45 l. — 800. Gyulai Pál: Bírálatok. Összeválogatta és bevezetéssel ellátta Benedek Marcell. 57 l. — 801—802. Mikes Lajos: Az 1870—71-iki német-francia háború. 95 l. — 803. Radó Antal: Háborús strófák. 47 l. — 804—806. Aage Madelung: A szív. (Elbeszélések.) Ford. Benedek Marcell. 82 l. — 806. Krúdy Gyula: A zenélő óra. (Elbeszélések.) 48 l. — 807—808. Roda Roda: A szimuláns és egyéb elbeszélések. Ford. Benedek Marcell. 79 l. — 809. Kenedi Géza: Naiv emlékiratok. 47 l. — 810—811. Ludwig Ganghofer: A zarándokút. (Három elbeszélés.) Ford. Benedek Marcell. 87 l.

Irodalomtörténeti repertorium.

Agárdy László. Kemény Zsigmond és a papság. Kath. Szemle 247—267. l.
Ágner Lajos. Magyar irodalomtörténeti tárgyú cikke az 1914/15. évi középiskolai értesítőben. Irodalomtört. 75—80. l.

B. A. Sárosi Gyula. P. Hirl. 51. sz.

Balogh György (Vasadi). A hol az ágyú szól. — Ism. d. Bud. Szemle 165. köt. 471—474. l.

Balogh György (Vasadi). Kék vizek mellett. — Ism. d. Bud. Szemle 165. köt. 471—474. l.

Békássy Ferencz. Elmerült sziget. — Versei. — Ism. Pekár Gyula. Bud. Hirl. 23. sz.

Beöthy Zsolt. Shakespeare és Arany. Bud. Szemle 165. köt. 321—332. l.

* A Budapesten megjelenteknél a hely, az 1916-ban megjelenteknél az idő, a 8-r.-űeknél az alak megjelölése elmaradt.

A »Budapest« első éve. Irta Huszár Imre, a »Budapest« első szerkesztője. Budapest 44. sz.

A debreczeni egyetemi kör elnökségének levele a Bud. Hirl. szerkesztőségéhez. Bud. Hirl. 55. sz. (A Dunántúli és Nyugat közt folytatott vitáról.)

Erdős Renée. Az új sarj. Ism. ö. Bud. Hirl. 1. sz. Schöpflin Aladár. Nyugat 254—256. l. — Rm. Népszava 72. sz.

H. Fekete Péter. Arany János bécsi útja. Nagyszalontai Polg. leányisk. 1914/15. ért. 3—8. l. — Ism. Ágner L. Irodalomtört. 76. l.

Ferenczi Magda. Fehér árnyékok. Ism. ö. Bud. Hirl. 54. sz.

Gorzó Gallért. Rádai Ráday Pál. — Ism. Böhm Dezső. EPhK. 187. l.

Harsányi István. Tompa-reliquiák a sárospataki könyvtárból. Akad. Ért. 142—145. l.

Harsányi István. A pataki névtelen neve. Sárosp. Ref. Lapok. (Külön is. 8-r. 10 l.) 50 f.

Hegedüs István. Schesaeus Keresztély: Kendi Anna históriája. Irodalomtört. 1—15. l.

Heltai Gáspár. Háló. Kiadta Trócsányi Z. — Ism. Gálos Rezső. Irodalomtört. 109. l.

Horváth Cyrill. Három középkori versezet. Budap. VIII. ker. főrealisk. 1914/15. ért. 1—14. l. — Ism. Ágner L. Irodalomtört. 75. l.

Horváth György. Szélgjegyzetek háborús költészetünkről. Keszthelyi főgim. 1914/15. ért. 1—32. l. — Ism. Ágner L. Irodalomtört. 78. l.

Jánosi Béla. Schedius Lajos aestheticájá. Akad. Ért. 27—33. l.

Jénáki Ferencz. Kájoni János énekes könyve. Ism. Alszeghy Zsolt. EPhK. 51. l.

Kalona Ernő. Első és utolsó könyv. — Ism. ik. Bud. Hirl. 58. sz.

Kazinczy Ferencz. Az amerikai Podocz. — Ism. Gálos Rezső. Bud. Szemle. 165. köt. 479. l.

Koröda Pál. Ábrányi Kornél mint regényíró. (Részlet) Magyarország 1. sz.

Kovács Antal. Petőfi a filozófus. Nagykanizsai kath. főgim. 1914/15. ért. 1—22. l. — Ism. Ágner Lajos. Irodalomtört. 77. l.

Krúdy Gyula. A víg ember bús meséi. — Ism. r. r. Bud. Szemle 165. köt. 154—157. l.

Lakatos László. A halhatatlan hercegnő. Ism. r. r. Bud. Szemle 165. köt. 154—157. l.

Lakatos László. A Vojnits-jutalom története. P. Napló 32. sz.

Molnár Ferencz. Egy haditudósító emlékei. — Ism. vg. Bud. Szemle 165. köt. 466—471. l. — Bálint Lajos. M. Hirl. 16. sz.

Négyesy László. A pataki névtelen és Dobó Jakab. Irodalomtört. 81—86. l.

Papp Ferencz. Báró Kemény Zsigmond, mint a rémuralom korának politikai írója. Bud. Szemle 165. köt. 192—208. l.

Papp Ferencz. B. Kemény Zsigmond Bécsben. EPhK. 153—163. l.

Pásztor Árpád. Vengerkák. Ism. Laczkó Géza. Nyugat 296—300. l.

Pitroff Pál. Vörösmarty egy ismeretlen verse. Magyarország 16. sz.

P.-r., J. Die goldene Trompete. (Zum 100. Geburtstag Julius Sárosy's.) N. Pest. Journ. 42. sz.

Révész Imre. Dévay Biró Mátyás tanításai. — Ism. Harsányi István. Irodalomtört. 39—41. l.

Rexa Dezső. Egy második Nemzeti Színház eszméje 1843-ban. Akad. Ért. 131—141. l.

Rubinyi Mózes. Jókai és Mikszáth. Bud. Szemle 165. köt. 422—433. l.

Schiller István. Bogáthi Fazekas Miklós élete. — Ism. Császár Ernő. Irodalomtört. 110. l.

Sebestyén Károly. Bánkban. Bud. Hirl. 2. sz.

Szász Károly. A magyar dráma hagyományai. Bud. Szemle 165. köt. 57—73. l.

Szomory Dezső. A pékné. Ism. L. M. Pesti Napló 46. sz. — Bálint Lajos. Világ 37. sz. — *án.* Az Ujság 50. sz.

Trencsény Károly. A Nyugatosok elődei. Bud. Hirl. 37. sz.

- Vajliczky Emánuel.* Hadi képek Vörösmarty Zalán futásában. Irodalomtört. 31—38. l.
- Váradai Antal.* Döbrentei. Az Ujs. 55. sz.
- Várdai Béla.* Vargha Gyula költészete. Irodalomtört. 87—104. l.
- Vékony István.* Koháry István gróf élete. Kecskeméti r. k. főgim. 1914/15. értés. — Ism. Ágner L. Irodalomtört. 76. l.
- Veres Samu.* Adatok a rimaszombati Tompa-szobor felállításának történetéhez. 4—9. közl. Gömör Ujs. 1. 3. 5. 7. 10. 12. sz.
- Versényi György.* Szíveket ujító bokréta. — Ism. Gálos Rezső. Bud. Szemle 165. köt. 477—479. l.
- Vértesy Jenő.* Gibbon, mint szépíróink forrása. Irodalomtört. 16—30. l.
- Viszola Gyula.* Széchenyi első négy művének nyelvéről. M. Nyelv 49—63. l.
- Viszola Gyula.* Széchenyi és az 1816-iki bécsi löversenyek. Akad. Értés. 107—114. l.
- Vnitsko Bertla.* Jókai Mór drámái munkássága. 1914. — Ism. Benedek Marczell. Irodalomtört. 111. l.
- Voinovich Géza.* Madách Imre és az ember tragédiája. — Ism. Vértesy Jenő. EPhK. 45—47. l. — Morvay Győző. Irodalomtört. 41—45. l.
- Zolnai Béla.* Mikes Törökországi Leveleinek keletkezéséhez. EPhK. 7—23, 90—106. l.
- Zolnai Béla.* »A kis leány baja.« Irodalomtört. 105—107. l.

Összeállította: HELLEBRANT ÁRPÁD.

FELELET TRÓCSÁNYI ZOLTÁNNAK.

A *Magyar Nyelv* levélszekrény-rovatában Trócsányi Zoltán, a Heltai *Hálójának* kiadója, kéretlen levelet címmez nekem bírálatom ügyében; megjegyzéseinek személyeskedő felére nem kívánok válaszolni, tárgyi részére a következőkben felelhetek: 1. a *Zrinyiász* és *Murányi Vénus* összehasonlítása a *Háló* és *Dialogus* ügyével azért nem elég szemléletes, mivel épen az a kérdés és épen az nem tűnt ki a kiadó Trócsányi előbeszédéből, hogy a *Háló* »magáért« megérdemelte-e a kiadást.¹ — 2. A *Háló*nak a maga korában való actualitását nem lehet elvi vitával eldönteni, csak a *Háló* földidézte visszhang bemutatásával; a míg ilyen visszhangnak semmi nyoma sem akad elénk, addig az eddigi kutatók álláspontja megmarad. — 3. Az egy példányban meglevő *Háló* unicum volta a három példányban meglevő *Dialogus* mellőzését nem okolja meg, mert a ki a *Dialogus* három példányához hozzáfér, az nyilván a *Háló* egyetlen példányát is használhatja. — 4. Ha a helyesírás a *Dialogus*ban nem olyan fejlett, mint a *Háló*ban, az nagyon érdekes lehet, de a tartalmi szempont mellőzésével való értékmeghatározást az irodalomtörténet nem fogadhatja el. — 5. Bírálatomnak különben is csupán egyéni sajnálkozása az, hogy a mikor olyan kevés újranomás jelenhetik meg, a megválogatásban olyan kevés meg gondolás jelentkezik.

DR. ALSZEGHY ZSOLT.

FÖLSZÓLÍTÁS TOMPA LEVELEI ÜGYÉBEN.

Dr. Wallentinyi Dezső, főgimnáziumi tanár a Kisfaludy-Társaság megbízásából összegyűjti és sajtó alá rendezi Tompa Mihály leveleit: arra kéri mindazokat, a kik eredeti Tompa-leveleknek (vagy kéziratoknak) birtokában vannak, hogy e leveleket eredetiben vagy betűszerint való másolatban címére (*Rimaszombal*) megküldeni szíveskedjenek.

¹ Trócsányi érvelése annál kevésbbé áll meg, mert a *Zrinyiász* és a *Murányi Vénus* tudvalevőleg nem egy szerző művei, míg a *Háló* és a *Dialogus* egyaránt Heltai műve. *Szerk.*

A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelent IRODALOMTÖRTÉNETI MŰVEK:

- Badics Ferencz.** Gyöngyösi István ismert és ismeretlen költeményei. Ára 2 kor.
- Bayer József.** A nemzeti játékszín története. 2 kötet. Ára 14 kor. — Egy magyar Eszther-dráma. Ára 60 fill. — Schiller drámái a régi magyar színpadon és irodalmunkban. Ára 2 kor.
- Coelius (Bánffy) Gergely.** Szent Ágoston reguláinak magyar fordítása. (1537.) Bevezetéssel ellátva kiadta Dézsi Lajos. Ára 2 kor.
- Császár Elemér.** Verseghy Ferencz élete és művei. Verseghy arczképével. Ára 6 kor. — Bessenyei akadémiai törekvései. Ára 1 kor. 50 fill. — A német költészet hatása a magyarra a XVIII. században. Ára 3 kor.
- Ferenczi Zoltán.** Deák élete. 3 kötet. Ára 12 kor. — Petőfi és a socialismus. Ára 1 kor.
- Gyulai Pál.** Kritikai dolgozatok, 1854—1861. Ára 5 kor. — Bírálatok. 1861—1903. Ára 5 kor.
- Hellebrant Árpád.** A M. T. Akadémia könyvtárában levő ősnymtatványok jegyzéke. Ára 4 kor.
- Horváth Cyrill.** Joannes Vercellensis és a magyar Margit-legenda. Ára 90 fill.
- Irodalomtörténeti Közlemények.** Szerkeszti az I—II. évfolyamot *Ballagi Aladár*, a III—XXIII-at *Szilády Áron*, a XXIV—XXV-et *Császár Elemér*. (Eddig 25 évfolyam 1891—1915.) Minden évfolyam 4 füzetben. Egy-egy teljes évfolyam ára 10 kor. Egyes füzet 3 kor.
- Katona Lajos.** Temesvári Pelbárt példái. Ára 1 kor. 20 fill. — A Teleki-codex legendái. Ára 1 kor. 60 fill. — Alexandriai Szent Katalin legendája középkori irodalmunkban. Ára 1 kor. 60 fill.
- Kazinczy Ferencz levelezése.** Közzéteszi dr. Váczy János. I—XXI. kötet. 1763—1831-ig. Minden kötet ára 10 kor.
- Komjáthy B.** Epistolae Pauli lingua hungarica donatae. Az zenth Paal leueley magyar nyelven. Krakó 1533. Ára 6 kor.
- Költők tára,** Régi magyar —. Szerkeszti Szilády Áron. — V. kötet: (Radán Balázs, Dézsi András, Sztárai Mihály, 1542—1560.) Ára 4 kor. — VI. kötet: (Szegedi Kis István, Cziráki Balázs, Armbrust Kristóf, Máдай Mihály, Sarlóközi névtelen, Ráskai Gáspár, Gyulai István, Heltai Gáspár, Tőke Ferencz, Szegedi András, Paniti János, Szepetneki János, Szegedi Gergely, Pap Benedek, Barát István, Nagyfalvi György, Vilmányi Libécz Mihály, Békési Balázs, Névtelenek. 1545—1556.) Ára 6 kor. — VII. kötet: (Erdélyi Máté, Fráter Gáspár, Pesti György, Küküllői névtelen, Torkos János, Varsányi György, Szerémi Illyés, Dávid Ferencz, Huszár Gál, Méliusz Péter, Németi Ferencz, Szendrei névtelen, Bessenyei Jakab, Tuba Mihály, Bornemisza Péter, Karádi névtelen Felnémeti névtelen, Dobokai Mihály, Névtelenek. 1560—1566.) Ára 4 kor.

XVII. századbeli magyar költők művei. Gyöngyösi István összes költeményei. I. kötet. Kiadja Badics Ferencz. Ára 12 kor.

Könyvtár, Régi magyar. — Szerkeszti Heinrich Gusztáv. 25. k. Földi János költeményei. (Mixich Lajos kiadása.) Ára 3 kor. — 26. k. Szentjóni Szabó László költeményei. (Gálos Rezső k.) Ára 5 kor. — 27. k. Magyar István: Az országokban való sok romlásoknak okairól. (Ferenczi Zoltán k.) Ára 5 kor. — 28. k. Földi János magyar grammatikája. (Gulyás Károly k.) Ára 6 kor. — 29. k. Révai Miklós magyar nyelvi és irodalmi kézikönyve. (Rubinyi Mózés k.) Ára 3 kor. — 30. k. Bessenyei György: Az embernek próbája, 1772 és 1803. (Harsányi István k.) Ára 5 kor. — 31. k. Apollonius története, 1591. (Berecz Sándor k.) Ára 3 kor. — 32. k. Csiksomlyói iskoladramák. (Alszegehy Zoltán és Szlávik Ferencz k.) Ára 4 kor. — 33. k. Ille János: Tornados Péter. (Alszegehy Zoltán k.) Ára 1 kor. 60 fill. — 34. Kazinczy Ferencz: Az amerikai Podocz és Kazimir. (Weber Arthur k.) Ára 1 kor. 60 fill. — 35. Sziveket ujtó bokréta. (Versényi György k.) Ára 3 kor. — 36. Heltai Gáspár: Háló. (Trócsányi Zoltán k.) Ára 5 K.

Melich János. Révai Miklós nyelvtudománya. Ára 1 kor.

Molnár Albert (Szenczi) naplója, levelezése és irományai. Jegyzetekkel ellátta Dézsi Lajos. Hasonmással. Ára 9 kor.

Nagy Sándor dr. Szombatos codexek. Ára 60 fill.

Pesti Gábor. Nouum Testamentum. — Wy Testamentum magyar nyelven. 1536. Korhű kiadás, merített papíron. Ára 6 kor.

Pollák Miksa. Arany János és a biblia. Ára 3 kor. 60 fill.

Báró Radvánszky Béla. Rimay János munkái. Ára 9 kor.

Szabó Károly. Régi magyar könyvtár. Az 1531—1711-ig megjelent magyar nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. I. kötet. Ára 8 kor. Ugyanaz II. kötet: Az 1473-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Ára 9 kor. Ugyanaz III. kötet: Magyar szerzőktől külföldön 1480-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Irták Szabó Károly és Hellebrant Árpád. Két részben, ára 22 kor.

Szinyei Ferencz. Jósika Miklós. Ára 2 kor. 40 fill.

Szücsi József. Bajza József. Ára 5 kor.

Váczy János. Tompa Mihály életrajza. Ára 5 kor. — A nyelvújítás győzelme. Ára 1 kor. 60 fill. — Kazinczy Ferencz és kora. I. köt. Ára 12 kor.

Vértesy Jenő. A magyar romantikus dráma: (1837—1850.) Ára 5 kor.

Megrendelhetők

a **M. Tud. Akadémia** könyvkiadó-hivatalában

Budapesten, V. kerület, Akadémia-utca 2. szám.

Budapest. 1916. Az Athenaeum r.-társ. könyvnyomdája.